

خلاصه ای از زندگینامه امام جواد (ع)

(4 نریشن برنامه ای کوتاه برای مخاطب متنوع)

جهت آشنایی اجمالی با زندگانی و شخصیت و زمانه امام جواد (ع)، در قالب 5 متن نریشن که بر اساس تنوع شبکه ها و مخاطب، و ناظر به دو رویداد تولد و شهادت آن حضرت تدوین شده است، تلاش می شود که به معرفی حضرت پرداخته شود:

شناسنامه اثر: متن نریشن		
10 رجب	میلاد امام جواد (ع)	عمومی/کودک-نوجوان
ابو جعفر محمد بن علی (ع) امام نهم شیعیان است که در دهم رجب سال 195 ه ق در مدینه متولد شد. تولد او را پیامبر اسلام(ص) سال ها پیش به عنوان مولودی از تبار خود، که پاکیزه است پیش بینی کرده بود. پدرش امام رضا (ع) امام هشتم شیعیان ولادت او را به عنوان مبارک ترین و پرخیر ترین ولادت برای شیعیان نام برده بود. چرا که ولادت این مولود که تنها فرزند امام رضا (ع) بود پس از سال ها انتظار رخ داده و باعث دلگرمی و انسجام جامعه شیعه شده بود. امام نهم به لقب تقی به معنی پرهیزکار و جواد به معنی بخشنده معروف است، چرا که ایشان اولین امامی بود که در سن 8 سالگی و در کودکی به امامت رسید. و در سنین نوجوانی در زندگی فردی چنان پاکزیست و در زندگی اجتماعی چنان یار و یاور نیازمندان بود ؛ که به این دولقب مشهور گشت. نام زیبای محمد در کنار لقب هایی همانند تقی ، جواد ، امین و خجسته ؛ به همراه اخلاق بسیار نیکوی امام جواد (ع) باعث احیای نام و سیرت و اخلاق پیامبر اسلام(ص) در آغاز قرن سوم ه ق شد و در جهان اسلام در حد فاصل مدینه شهر پیامبر تا بغداد پایتخت بزرگ خلافت اسلامی در آن سال ها، زیبایی اخلاق ایشان باعث شده بود که مردم در هر گروه و صنفی شیفته ایشان بشوند به ویژه شهر بغداد که برای اولین مرتبه شاهد حضور آزادانه یک امام معصوم از تبار پیامبر بود. چرا که مردم می دیدند که بر خلاف خلفای بخیل و چپاول گر عباسی که هدایا و بخشش هایشان محدود به اشراف و درباریان است ، بخشش ها و گرہ گشایی های این یادگار و همانم پیامبر همگانی بوده و به ویژه که شامل تهیدستان و محرومان و درماندگان است. اقبال عمومی مردم دیندار		

و همچنین محرومان به سوی این جوان دانشمند و بخشنده از تبار پیامبر که همراه با تمایل به در پیش گرفتن اخلاق نبوی در میان مردم می شد ، باعث می شد خلفای عباسی در هر مرتبه که امام به بغداد می آمد به سرعت ایشان را به مدینه باز گردانند تا پایه های خلافتشان سست نگردد.

سیرت نیکوی این امام محمد نشان باعث شد که حتی امروزه مزار نورانی اش با عنوان باب المراد ، قبله حاجات و توسل مسلمانان شیعه و سنی و به ویژه مردم بغداد باشد.

شناسنامه: نریشن برنامه‌ای زندگینامه امام جواد(ع)

آخر ذی قعده	با تأکید بر مناسبت شهادت	مخاطب : سنی
محمد بن علی (ع) ، مشهور به ابن الرضا ، نهمین امام از امامان دوازده گانه شیعیان است. آخرین روز از ماه ذیقعد سالروز شهادت ایشان در سال 220 ه ق است. ایشان در دوران زندگانی مشهور به <u>جواد</u> به معنی بخشنده و <u>تقی</u> به معنی پرهیزکار و پاک زیست بود. پس از شهادت امام رضا(ع)، امام جواد در سن کودکی به امامت رسید. بدین جهت پذیرش امامت او برای بسیاری دشوار بود و حتی مأمون خلیفه عباسی و علمای دربار او گمان می کردند، امام جواد (ع) توان رهبری و هدایت مسلمانان پیرو خط امامت را نداشته و بدین جهت فروپاشی مکتب امامت حتمی خواهد بود. مأمون خلیفه عباسی که کمی پیش از آن و در زمان ولایتعهدی امام رضا (ع) تلاش کرده بود با برگزاری جلسات مناظره امام رضا (ع) را رسوای عام و خاص کند ولی در برابر دانش آسمانی آن حضرت، خود و علمایش رسوا شده بودند، اینک به قصد انتقام و به جهت تسریع در ضربه زدن به امام جواد (ع) و خط امامت ، در یک نقشه زیرکانه امام را از مدینه به بغداد فرا خوانده و دستور برگزاری جلسات مناظره متعددی را می دهد تا ایشان را رسوای همگان سازند. ولی در این جلسات امام نه تنها به پرسش های فقهی و اعتقادی علما پاسخ می دهد، بلکه به طرح پرسش هایی می پردازد که درماندگی آنها را به همراه دارد. و وقتی آنان از منشأ دانش امام در آن سن کم می پرسند، امام (ع) با استدلال به آیات قرآن که بر رسالت و دانش حضرت عیسی(ع) و حضرت یحیی(ع) در کودکی تصریح دارد، اثبات می کند که بفرموده قرآن و پیامبر اسلام؛ جانشینان ایشان کسانی خواهند بود که دارای دانش آسمانی و غیبی و دارای عصمت و پاکی از همان کودکی باشند. مأمون خلیفه عباسی پس از این ناکامی و در اقدامی دیگر امام را وادار به ازدواج با دخترش می کند. مأمون می خواست با این ازدواج به دو هدف دست یابد. از یک سو امام را از جوانی تحت نظر و مراقبت شدید قرار		

دهد. و از سوی دیگر نسل امامان بعدی از تباری عباسی باشند. ولی امام جواد (ع) با درایت و تدبیری که طراحی نمود، فرزندش امام هادی (ع) در حد فاصل مراسم عقد تا ازدواج با دختر خلیفه، از کنیزی پاک و شایسته به دنیا آمد، و از سوی دیگر با رعایت تقیه شدید در منزل خود نگذاشت تا چیزی از اسرار منزل ایشان به خلفای عباسی برسد. از جهت اجتماعی هم دانش غیبی و اخلاق و سیرت نبوی امام جواد (ع) در سن جوانی، خیلی زود باعث گسترش محبت و عشق به اهل بیت پیامبر(ص) در میان مسلمانان حتی در بغداد و دیگر مناطق اسلامی شد. به گونه ای که در مدت امامت 17 ساله ایشان بین سال های 203 تا 220 ه ق، هرگاه امام از مدینه و یا بغداد به حج می رفت، با وجود جوانی کانون توجه عوام و خواص قرار می گرفت. به نوشته مورخین محبوبیت روزافزون و دانش بیکران امام، به تدریج حسادت های گسترده ای را از سوی خلیفه عباسی و علمای درباری او و حتی از سوی همسرش (دختر مامون) نسبت به امام(ع) را به دنبال داشت. و انباشت این حسادت ها و کینه ها باعث شد تا خلیفه وقت عباسی در نهایت امام را در سن 25 سالگی، ابتدا برای همیشه به بغداد احضار کرده و آنگاه امام جواد(ع) را غریبانه و مظلومانه با سم به شهادت برساند. تا شاید بدینگونه نام و یاد او را برای همیشه محو کند.

ولی مزار ایشان که در کنار مزار جدش امام کاظم(ع) در حومه بغداد قرار دارد، خیلی زود قبله حاجات و زیارتگاه مسلمانان گردید. و شیعه و سنی در طول تاریخ به واسطه بهرمندی از برکات مرقدش، مزار ایشان را باب المراد نامیدند.

شناسنامه: نریشن برنامه ای زندگینامه امام جواد(ع)		
آخر ذیقعه	با تاکید بر مناسبت شهادت	مخاطب: شیعی
آخرین روز از ماه ذیقعه سالروز شهادت امام محمد بن علی مشهور به امام محمد تقی و جواد الائمه (ع) است. امام جواد(ع) نهمین امام شیعیان است که پس از شهادت پدرش امام رضا(ع) از سال 203 ه ق تا سال 220 ه ق به مدت 17 سال عهده دار امامت شیعه می گردد. امام جواد(ع) در آغاز امامت در سن 8 سالگی بود. و در دوران امامت ایشان مصادف با دو خلیفه عباسی مامون و معتصم است که از مقتدرترین و مکارترین خلفای عباسی هستند. در این زمان خلافت عباسی با احضار امام رضا(ع) به ایران به مدت سه سال و سرانجام به شهادت رساندن ایشان در غربت و با توجه به سن بسیار کم امام جواد(ع)، قصد داشت خطرناک ترین طرح برای بحران سازی و ایجاد تزلزل در تشیع را به اجرا		

در آورد. مامون در تکمیل طرح های پیچیده اش حتی دخترش ام فضل را به همسری امام(ع) در می آورد تا امام(ع) در همان سن جوانی همه جانبه در محاصره قرار گیرد.

بازتاب توطئه های دشمنان باعث پیدایش یکی از سخت ترین امتحان های دشوار برای شیعیان در زمان آغاز امامت امام جواد بود. چرا که برای اولین مرتبه شیعیان با مسئله پذیرش امامت در کودکی مواجه می شدند.

ولی با مدیریت آسمانی امام(ع) این بحران و تهدید خیلی زود تبدیل به فرصتی تاریخی برای اندیشه و مکتب تشیع شد. چرا که در این زمان جامعه شیعه دارای دانشمندان بسیار بود و آنها می دانستند که در امامت به جای سن و سال، دانش غیبی و عصمت و طهارت آسمانی شرط است. از این رو در اولین دیدارهایی که علمای شیعه با امام داشتند، باور به امامت آن حضرت با کمترین شک و شبهه مورد پذیرش شیعیان قرار گرفت. و در مدت کوتاهی نه تنها شبهه ای برای کسی نماند بلکه با درایت امام و سفرهایی که ایشان به عراق داشتند نشاط و پویایی تشیع بیشتر گشت. و امام دامادی خلیفه را تبدیل به فرصتی تاریخی جهت برقراری ارتباط بیشتر با شیعیان نمود و باعث شد در دوران امامت کوتاه مدتش، تشیع در جهان اسلام و به ویژه ایران رو به گسترش برود. یاران دانشمند، برجسته و متعدد ایرانی آن حضرت همانند؛ علی بن مهزیار اهوازی، فضل بن شاذان نیشابوری و شخصیت های گوناگون از خاندان اشعری قمی، گویای گسترش دانشمندان شیعی ایرانی و جغرافیای فعالیت آنها از غرب تا شرق ایران در آن دوران می باشد.

ناکامی های فراوان عباسیان در برابر امام جواد(ع) و رشد تشیع و خنثی سازی طرح مشارکت عباسیان در نسل امامت که در قالب طرح ازدواج تحمیلی ام فضل دنبال می شد، در کنار حسادت علمای درباری نسبت به دانش آسمانی امام و حسادت خلیفه نسبت به محبوبیت اجتماعی امام با وجود جوانی اش؛ سرانجام آنها را وا داشت تا امام جواد(ع) را در اوج جوانی، غریبانه مسموم و در بغداد به شهادت برسانند. ولی خیلی زود مزار نورانی ایشان که در جوار مزار جدش امام کاظم(ع) قرار داشت کانون تجمع شیعیان گردید و باعث پیدایش شهر کاظمین پیرامون مزار ایشان شد.

شناسنامه: نریشن برنامه ای زندگینامه امام جواد(ع)

دهم رجب	با تاکید بر مناسبت میلاد	مخاطب: شیعی
دهم رجب در سال 195 ه ق، سحرگاه جمعه مدینه شهر پیامبر، شاهد میلاد امام محمد تقی (ع)، مشهور به جوادالائمه (ع) امام نهم شیعیان است. پدرایشان امام رضا (ع) و مادرشان سبیکه نوییه از سرزمین مصر است. پیامبر (ص) سال ها پیش بر این مادر که تباری مشترک با هاجر مادر حضرت اسماعیل (ع) و ماریه همسر پیامبر (ص) داشت، با عنوان بانوی پاکیزه از سرزمین نوبه سلام رسانده بود. تولد امام جواد (ع) پس از سال ها انتظار در جامعه رخ داد. انتظاری که همراه با هجوم ها و تبلیغات انحرافی دشمنان بیرونی و داخلی بود. ولی با صبر و استواری امام رضا (ع) و شیعیان تا زمان تولد این امام، سرانجام جامعه شیعه ضمن شادمانی و سرور به واسطه این مولود با برکت؛ از یک امتحان و دوره سخت سربلند بیرون آمد. و بدین جهت امام رضا (ع) فرزندان را مولود مبارک برای جامعه شیعه نامیدند. امام رضا (ع) به هنگام تولد فرزندش از امامت زود هنگام او در سن کودکی خبر داده بود. امامتی که ناشی از دانش بیکران غیبی و همراه با ولایت تکوینی و معجزات متعدد بود. بدین جهت امام جواد (ع) از همان کودکی به القاب و اوصاف زیبایی همانند؛ جواد، تقی، صالح و صادق، فاضل، مختار، مرتضی، متوکل، زکی، منتجب، قانع، عالم ربّانی و ... شناخته شده بودند. این بدین معنی است که امام جواد (ع) در سن نوجوانی در روابط چهارگانه، با خداوند، خود، با انسان ها و جهان طبیعت؛ چنان در نقطه کمال بودند که در جامعه به این اوصاف برجسته فراگیر و متعدد شناخته می شد. آن گاه امام در مسیر تعالی بخشی به مدیریت این روابط چندگانه انسانی در طول زندگی، شیعیان و مسلمانان را به در پیش گرفتن برنامه جامع تربیتی بدینگونه توصیه می نمودند که: الْمُؤْمِنُ يَحْتَاجُ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: تَوْفِيقٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَاعْظٍ مِنْ نَفْسِهِ، وَقَبُولٍ مِمَّنْ يَنْصَحُهُ: مؤمن در هر حال نیازمند به سه خصلت است: (فراهم سازی اسباب) توفیق از طرف خداوند متعال، واعظی از درون خود و قبول و پذیرش نصیحت کسی که او را نصیحت نماید.		

شناسنامه: نریشن برنامه‌ای زندگینامه امام جواد (ع)		
دهم رجب	با تاکید بر مناسبت میلاد	مخاطب: سنی

دهم ماه رجب در سال 195 هـ ق همزمان با سحرگاه جمعه در مدینه ، سالروز تولد محمد بن علی معروف به امام جواد (ع) است . امام جواد(ع) تنها فرزند امام رضا(ع) بود که در سن 47 سالگی آن حضرت و پس از سال ها انتظار متولد گردید . این انتظار برای امام رضا(ع)، یادآور تهمت وارد کردن مشرکین قریش بر پیامبر(ص) بود که ایشان را ابتر می نامیدند ولی سرانجام خداوند به پیامبر(ص) کوثر را داد. امام رضا(ع) هم در آن دوران سخت یارانش را به صبر و امید و انتظار مولود دعوت می کرد تا اینکه سرانجام خداوند به ایشان فرزندش محمد(ع) ، مشهور به جواد را هدیه داد. و همانگونه که قرآن درباره حضرت زهرا ایشان را کوثر می داند، پیامبر(ص) و امام رضا(ع) هم این مولود را مبارک نامیده اند.

مادر امام جواد(ع) سبیکه نوییه از سرزمین ماریه قبطیه همسر پیامبر اسلام(ص) و سرزمین هاجر مادر اسماعیل بود. بدین جهت پیامبر(ص) سال ها پیش از تولد این فرزند مبارک، به او و مادرش سلام و درود فرستاده بود.

در تاریخ محمد بن علی (ع) را با لقب های گوناگون می شناختند که بیانگر نقطه کمال و تعالی ایشان بود. ایشان را در کمال رابطه اش با خداوند تقی و متوکل و مرتضی، در رابطه همراه با سخاوت اش برای مسلمانان جواد، و برای برکت اش برای شیعیان مبارک، و نسبت به سیره اخلاقی اجتماعی اش صادق و صابر نامیده اند. جامعیت شخصیت امام جواد(ع) با وجود جوانی چنان بود که به گفته برخی از علمای شیعه و سنی، اگر در آن زمان کسی شایسته خلافت باشد، محمد بن علی است که هم همانم پیامبر(ص) بوده و هم سیرت و رفتار و اخلاق و دانش او همانند پیامبر اسلام(ص) است.

امام محمد تقی(ع) ، امام نهم شیعیان می باشد، و اکنون مزار نورانی ایشان در شهر کاظمین زیارت گاه و قبله حاجات مسلمانان شیعه و سنی می باشد و همانند زمان حیاتشان که به واسطه جود و سخاوتشان، به امام جواد مشهور بودند، اینک هم به واسطه برکت های فراوان مزارش برای مسلمانان به باب المراد مشهور هستند.